

Sygn. VPa 81/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariola Mastalerz

Sędziowie: SSO Magdalena Marczyńska

SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa W. S. (1)

przeciwko S. P.

o sprostowanie świadectwa pracy, odsetki i odszkodowanie

na skutek apelacji powódki W. S. (1) i pozwanego S. P. od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 kwietnia 2015r. sygn. IV P 5/13

I. prostuje oczywistą omyłkę pisarską w komparycji zaskarżonego wyroku

w zakresie określenia przedmiotu sporu poprzez zastąpienie zapisu „ o

wydanie świadectwa pracy” zapisem „o sprostowanie świadectwa pracy”,

II. z apelacji pozwanego zmienia zaskarżony wyrok:

- w punkcie „1” (pierwszym) podpunkt „a” i „b” w ten sposób, że zasądza od pozwanego S. P. na rzecz powódki W. S. (1) kwotę 711,53 (siedemset jedenaście złotych 53/100) tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 7 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty oraz oddala powództwo w pozostałym zakresie,

- w punktach „4” (czwartym) i „5” (piątym) w ten sposób, że koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa,

III. oddala apelację powódki w całości,

IV. nie obciąża powódki kosztami postępowania apelacyjnego,

V. przyznaje radcy prawnemu J. B. ze Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 1.107,00

(jeden tysiąc sto siedem) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym na rzecz powódki W. S. (1).

Sygn. akt V Pa 81/15

UZASADNIENIE

W dniu 7 stycznia 2013 roku powódka W. S. (1), reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła pozew przeciwko S. P., w którym domagała się zasądzenia odszkodowania i odsetek z tytułu opóźnionego wydania świadectwa pracy.

W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że w związku z opóźnionym wydaniem świadectwa pracy powódka otrzymała z opóźnieniem zasiłek chorobowy od ZUS oraz nie otrzymała zasiłku dla bezrobotnych. Dodatkowo strona pozwana wskazała w piśmie z dnia 22 stycznia 2013 roku, iż domaga się z tytułu opóźnionego wydania świadectwa pracy: odsetek za opóźnione wypłacenie przez ZUS zasiłku chorobowego naliczonych od kwoty 4.664,76 PLN za okres od dnia 6 lipca 2011 roku do dnia 7 stycznia 2013 roku; odszkodowania w związku z odmową przyznania zasiłku dla bezrobotnych w kwocie 4.800,00 PLN; oraz zadośćuczynienia za utratę zdrowia i krzywdy powstałe w związku z zatrudnieniem u pozwanego w kwocie 10.000,00 PLN.

Na rozprawie w dniu 7 marca 2013 roku pozwany, reprezentowany przez J. P. (1) oraz profesjonalnego pełnomocnika nie uznał powództwa i wniósł o oddalenie powództwa.

Dalszym pismem powódka rozszerzyła swoje powództwo wnosząc o sprostowanie świadectwa pracy poprzez zmianę zapisu dotyczącego sposobu rozwiązywania stosunku pracy z porozumienia stron na wypowiedzenie przez pracodawcę lub na porozumienie stron w związku z zmniejszeniem zatrudnienia.

Następnymi pismami w sprawie pełnomocnik powódki sprecyzował powództwo ostatecznie podnosząc, iż wnosi o zasądzenie od pozwanego kwot: 1.328,78 PLN tytułem odszkodowania z tytułu opóźnionego wypłacenia przez ZUS zasiłku chorobowego; 3.354,56 PLN tytułem odszkodowania za niewypłacony powódce zasiłek dla bezrobotnych; 10.000,00 PLN tytułem zadośćuczynienia, oraz rozszerzył roszczenie o zadośćuczynienie do kwoty 26.000,00 PLN.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1 zasądził od pozwanego S. P. na rzecz powódki W. S. (1): a) kwotę 2.073,00 PLN (dwa tysiące siedemdziesiąt trzy złote) tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 7 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty; b) kwotę 10.000,00 PLN (dziesięć tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 7 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty; w punkcie 2 oddala powództwo w pozostałej części; w punkcie 3 zwalnia powódkę W. S. (1) od obowiązku zwrotu pozwanemu S. P. kosztów procesu; w punkcie 4 nakazuje pobrać od pozwanego S. P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 947,09 PLN (dziewięćset czterdzieści siedem złotych dziewięć groszy) tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa oraz nieuiszczonej opłaty od pozwu od uwzględnionej części powództwa; zwalnia powódkę W. S. (1) od obowiązku zwrotu na rzecz Skarbu Państwa części wydatku poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w toku postępowania od oddalonej części powództwa; w punkcie 5 przyznaje pełnomocnikowi powódki W. wynagrodzenie za nieopłaconą pomoc prawną świadczoną z urzędu w kwocie 2214,00 PLN (dwa tysiące dwieście czternaście złotych).

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Powódka W. S. (1) została zatrudniona w firmie (...) – P. Gościnne w O. stanowiącej własność S. P..

Powódka została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pomocy kucharza. Zatrudnienie powódki nastąpiło w oparciu o umowę S. P. z Powiatowym Urzędem Pracy w O. z dnia 16 maja 2011 roku dotyczącej zatrudniania pracowników w ramach prac interwencyjnych.

Powódka została zatrudniona na czas określony do dnia 31 maja 2012 roku.

Bieżącym zarządem przedsiębiorstwem pozwanego zajmowała się jego matka J. P. (1).

Powódka będąc zatrudnioną jako pomocnik kuchenny oprócz swoich obowiązków także prace związane ze sprzątnięciem, pieleniem ogródka warzywnego (...).

J. P. (2) zarządzająca obiektem wyzywała pracowników, gdy coś jej się nie spodobało rzucała w pracowników kuchni tym co miała pod ręką.

W kuchni pracownicy pracowali od 12 godzin do 18 godzin dziennie, w zależności od potrzeb. Zwiększona liczba godzin pracy miała miejsce gdy potrzeba było przygotować garmazerkę albo było wesele. Część pracowników była zatrudniona „na czarno”.

Pismem z dnia 30 czerwca 2011 roku powódka W. S. (1) wniosła o zwolnienie jej z pracy z dniem 30 czerwca ponieważ godziny pracy w Restauracji (...) nie odpowiadają jej z powodu braku dojazdu z miejsca jej zamieszkania do O..

Decyzją z dnia 13 stycznia 2012 roku (...) (...) uznał W. S. (1) za osobę bezrobotną odmawiając jej prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2012 roku w sprawie IV P 68/12 Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim ustalił, iż powódka W. S. (1) była zatrudniona u pozwanego S. P. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Restauracja (...) w O. w okresie od 19 maja 2011 roku do dnia 5 lipca 2011 roku w pełnym wymiarze czasu pracy.

Pismem z dnia 9 listopada 2012 roku powódka wezwała pozwanego do wydania świadectwa pracy zgodnego z wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 22 sierpnia 2012 roku.

Pismem z dnia 22 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w związku z powyższym wyrokiem Sądu Rejonowego zobowiązał pracodawcę powódki do złożenia zaświadczenia płatnika składek ZUS (...) dotyczącego powódki w terminie do 6 grudnia 2012 roku.

Pismem z dnia 20 grudnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował powódkę W. S. (1), iż w związku z wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 7 listopada 2012 roku, przyznającym powódce prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 6 lipca 2011 roku do dnia 1 stycznia 2012 roku ZUS wypłaci jej należny zasiłek pocztowy w dniu 2 stycznia 2013 roku.

Pismem z dnia 5 grudnia 2012 roku S. P. wystąpił do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim o przesłanie mu odpisu wyroku z dnia 22 sierpnia 2012 roku.

Wyrok został wydany z dniem 13 grudnia 2012 roku.

Świadectwo pracy zgodne z treścią powyższego wyroku zostało sporządzone w dniu 9 stycznia 2013 roku i doręczone powódce w dniu 25 stycznia 2013 roku.

Powódka po zatrudnieniu w przedsiębiorstwie pozwanego była leczona na bóle głowy depresję, korzystała z pomocy psychologa. W. S. (1) nie mogła poradzić sobie ze swoimi emocjami, stanami podenerwowania, stale płakała, czuła się wykorzystana, oszukana, poniżona, miała problemy z pamięcią, z koncentracją, ze snem.

U powódki stwierdzono reaktywny zespół depresyjno – lękowy o nasileniu znacznym pozostający w związku z zaistniałą sytuacją stresową w miejscu pracy oraz nasilony w związku z jej dalszymi konsekwencjami związanymi z błędnym świadectwem pracy.

Powyższe schorzenie spowodowało u powódki 10% uszczerbek na zdrowiu.

Obecnie powódka swoje niepowodzenia życiowe oraz zaistniałe negatywne zdarzenia wiąże z J. P. (1) i ją obciąża za ich zaistnienie.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy ustalił na podstawie pism złożonych do akt sprawy (w tym akt osobowych powódki) oraz kopii decyzji (...) (...), wezwania do wydania świadectwa pracy, pismem ZUS przyznającym prawo do zasiłku chorobowego, pismem ZUS przesyłającym w załączeniu formularz zaświadczenia płatnika składek ZUS (...), zeznaniach świadka M. S. oraz opinii biegłego z zakresu psychiatrii A. R..

Dokonując ustaleń w niniejszej sprawie Sąd meriti za bezsporny uznał fakt zatrudnienia powódki u pozwanego. Dodatkowo Sąd Rejonowy wskazał, że wprawdzie strona pozwana w zeznaniach J. P. (1) usiłowała wykazywać inny okres, niż podawała powódki, jednakże w tym zakresie Sąd jest związany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 22 sierpnia 2012 roku w sprawie IV P 68/12.

Sąd uznał za bezsporne także dowody w postaci dokumentów zawartych w aktach sprawy, a dotyczących kwestii prawa powódki do zasiłku chorobowego oraz zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd I instancji ustalił także, iż obecnie powódka wiąże zaistnienie negatywnych zdarzeń i niepowodzeń życiowych z osoba J. P. (1) oraz przyznał, iż do bezspornych okoliczności należy także fakt, iż świadectwo pracy zgodne z wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2012 roku zostało wydane powódce dopiero w styczniu 2013 roku.

Za szczególnie istotne dowody dla ustaleń w niniejszej sprawie zostały uznane przez Sąd Rejonowy dowody w postaci opinii biegłych z zakresu psychiatrii A. R. (2), biegłej z zakresu neurologii B. M. (1) oraz biegłego z zakresu chorób wewnętrznych T. N. (1).

Biegli B. M. i T. N. w swoich opiniach wskazali, iż w zakresie ich specjalności medycznych brak jest podstaw do stwierdzenia u powódki uszczerbku na zdrowiu w skutek działań lub zaniechań pracodawcy. Biegła B. M. w swojej opinii wskazała jednak na stwierdzone dolegliwości natury psychiatrycznej i wyłączną kompetencję lekarza psychiatrii w tym zakresie.

Sąd meriti wskazał, iż odnosząc się do powyższych opinii strona pozwana w piśmie z dnia 7 lipca 2014 roku wskazała, iż wnosi o wezwanie biegłej celem wydania opinii uzupełniającej przez biegłą B. M.. W piśmie tym nie wskazano jednak, z którymi wnioskami lub ustaleniami biegłej strona się nie zgadza i dlaczego, jakie okoliczności nie zostały przez biegłą wyjaśnione, ani na jaką okoliczność ma być wydana opinia uzupełniająca. Dlatego Sąd I instancji stwierdził, iż przedmiotowy wniosek nie mógł zostać uwzględniony.

Zdaniem Sądu Rejonowego szczególnie istotne znaczenie dla ustaleń w sprawie miały ustalenia i wnioski biegłej A. R., która potwierdziła zaistnienie uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni związanego z niewydaniem prawidłowego świadectwa pracy w terminie. Strona powodowa zgodziła się z wnioskami biegłej, strona pozwana nie odniosła się do opinii w ogóle. Sąd I instancji wskazał, iż wprawdzie J. P. (1) nie odebrała kierowanej do nie przesyłki zawierającej opinię jednakże na treść opinii powoływał się w toku dalszego postępowania pełnomocnik powódki – vide pismo z dnia 23 stycznia 2014 roku.

Za istotny dla określenia warunków pracy powódki Sąd meriti uznał dowód z zeznań M. S. (2).

Po tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo jest częściowo uzasadnione.

Sąd I instancji skonstatował, iż w niniejszej sprawie powódka wniosła ostatecznie o zasądzenie: kwoty 1.328,78 PLN tytułem odszkodowania z tytułu opóźnionego wypłacenia przez ZUS zasiłku chorobowego; 3.354,56 PLN tytułem odszkodowania za niewypłacony powódce zasiłek dla bezrobotnych; oraz 26.000,00 PLN tytułem zadośćuczynienia. W toku postępowania, pismem z dnia 2 maja 2013 roku, powódka zgłosiła także roszczenie o sprostowanie świadectwa pracy poprzez zmianę zapisu dotyczącego sposobu rozwiązania stosunku pracy z porozumienia stron na wypowiedzenie przez pracodawcę lub na porozumienie stron w związku z zmniejszeniem zatrudnienia.

Sąd meriti odnosząc się do powyższych roszczeń uznał, iż należy w pierwszej kolejności wskazać za niezasadne roszczenie o sprostowanie świadectwa pracy.

W dalszej części rozważań Sąd I instancji podniósł, że powódka otrzymała w dniu 25 stycznia 2013 roku świadectwo pracy i zgodnie art. 97 § 2¹ k.p. mogła w ciągu 7 dni od otrzymania świadectwa pracy wystąpić z wnioskiem do pracodawcy o sprostowanie świadectwa. W razie nieuwzględnienia wniosku przysługiwało jej, w ciągu 7 dni od zawiadomienia o odmowie sprostowania świadectwa pracy, prawo wystąpienia z żądaniem jego sprostowania do sądu pracy.

Co więcej, Sąd I instancji podniósł, iż powódka nie wystąpiła do pracodawcy o sprostowanie tegoż świadectwa pracy, a data zgłoszenia roszczenia do Sądu odbiega w znacznym stopniu od wyżej wskazanych terminów. Odnosząc się do tej kwestii, Sąd meriti wskazał, iż brak jest podstaw do przyjęcia by stosunek pracy powódki ustał z uwagi na zmniejszenie zatrudnienia przez pozwanego, szczególnie w świetle pisma powódki zawierającego wniosek o rozwiązanie stosunku pracy.

Wedle Sądu I instancji za częściowo zasadne należało uznać roszczenie o odszkodowanie za niewydanie w terminie świadectwa pracy.

Powódka zgłosiła w tym zakresie dwa roszczenia związane z opóźnionym wypłaceniem przez ZUS zasiłku chorobowego oraz odmową przyznania zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd meriti wskazał, iż ustawodawca w art. 99 k.p. zawarł normę regulującą prawo do roszczenia o odszkodowanie za niewydanie w terminie lub wydanie niewłaściwego świadectwa pracy. Pracownikowi przysługuje roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy. Odszkodowanie to zgodnie z § 2 art. 99 k.p. jest limitowane bowiem przysługuje w wysokości wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy z tego powodu, nie dłuższy jednak niż 6 tygodni.

Niewydanie właściwego świadectwa pracy może pozbawić pracownika prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Zdaniem Sądu Rejonowego z uwagi na zbliżoną funkcję tego zasiłku do wynagrodzenia należy w tym przypadku stosować art. 99 k.p. w drodze analogii. Odpowiednio dotyczy to opóźnionego wydania świadectwa. W myśl powyższego w tych przypadkach pracownik może dochodzić od pracodawcy odszkodowania z tego tytułu.

Sąd I instancji uznał, że tożsama argumentacja dotyczy kwestii opóźnienia w wypłacie zasiłku chorobowego i związanej z tym szkody.

Zdaniem Sądu meriti powyższe wskazuje jednoznacznie, iż zarówno zasiłek dla bezrobotnych jak i zasiłek chorobowy mają funkcję alimentacyjną, tj. zapewnić pracownikowi środki niezbędne do utrzymania uprawnień jest zastosowanie art. 99, a więc i także jego paragrafu drugiego limitującego wartość należnego odszkodowania.

W dalszej części rozważań Sąd I instancji podniósł, że biorąc pod uwagę wysokość należnego powódce wynagrodzenia należało wskazać, iż należne powódce odszkodowanie wynosi 2.073,00 PLN (6 tygodniowe wynagrodzenie powódki) w pozostałym zakresie roszczenie powódki jako niezasadne podlega oddaleniu.

Kolejnym z roszczeń powódki jest roszczenie o zadośćuczynienie. Kontynuując swój wywód, Sąd Rejonowy oparł się na wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2004 r., II PK 36/04, który dopuszcza roszczenie o zadośćuczynienie i wskazuje, że jest roszczeniem uzupełniającym. Ponadto w wyroku tym Sąd Najwyższy wskazał, iż pracownik może na podstawie art. 471 k.c. w związku z art. 300 k.p. dochodzić od pracodawcy naprawienia szkody wyrządzonej niewydaniem w terminie lub wydaniem niewłaściwego świadectwa pracy (art. 99 § 1 i 2 k.p.) innej niż utrata zarobków w związku z pozostawaniem bez pracy.

Sąd Rejonowy zauważył, że z uwagi na fakt, iż kodeks pracy nie reguluje kwestii zadośćuczynienia, zgodnie z art. 300 k.p. sięgnął do regulacji zawartej w kodeksie cywilnym.

Sąd I instancji powołał się na regulację zawartą w art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. osoba, która doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia może żądać odpowiedniej sumy pieniężnej tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości), cierpienie psychiczne (ujemne uczucia związane z cierpieniami fizycznymi lub następstwami rozstroju zdrowia lub uszkodzenia ciała np.: zeszpecenia).

Sąd meriti skonstatował, że konstrukcja zadośćuczynienia w prawie polskim opiera się na trzech zasadach. Pierwsza sprowadza się do stwierdzenia, że zadośćuczynienie pieniężne sąd może przyznać poszkodowanemu jedynie w wypadkach wyraźnie w ustawie przewidzianych. Wobec tego Sąd Rejonowy uznał, że możliwe jest przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego wyjątkowo; regułą bowiem jest, że naprawieniu podlega tylko szkoda majątkowa. Te wyjątki przewiduje m.in. art. 445 k.c.

Wskazując na trzecią zasadę Sąd I instancji powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1969 r., I PR 224/60, OSNCP 1970, nr 6, poz. 111, w świetle którego trzecia zasada sprowadza się do fakultatywności zadośćuczynienia pieniężnego, co oznacza, że jego przyznanie nie jest - nawet w razie istnienia krzywdy - obligatoryjne i zależy od uznania i oceny sądu konkretnych okoliczności sprawy. Fakultatywność nie oznacza dowolności. Odmowa przyznania zadośćuczynienia musi być obiektywnie uzasadniona.

Odnosząc się do tej kwestii, Sąd meriti powołał się na przepisy art. 415 k.c. i następnych kodeksu cywilnego w zw. z art. 97 k.p. i art. 300 k.p. wedle, których oparcie roszczenia o zadośćuczynienie na zasadach odpowiedzialności deliktowej prowadzi do konieczności odpowiedniego zaistnienia przesłanek zawartych w art. 415 k.c. i następnych kodeksu cywilnego w zw. z art. 97 k.p. i art. 300 k.p.

Sąd I instancji powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1998 r. w sprawie II UKN 450/97, opubl. w OSNP z 1998 r., nr 24, poz. 720, zgodnie z którym, dochodzenie przez pracownika roszczeń uzupełniających, opartych na przepisach prawa cywilnego, wymaga wykazania odpowiedzialności pracodawcy z tytułu czynu niedozwolonego, udowodnienia wysokości szkody i związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem cywilnoprawnym, a powstaniem szkody. W tym względzie podnieść wypada, co następuje.

Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy powódka miała za zadanie wykazać, że doznana przez nią szkoda na osobie w postaci wskazanej w pozwie krzywdy psychiczne pozostaje w związku z bezprawnym zachowaniem pracodawcy.

Bezprawność pracodawcy wynika z naruszenia przez niego art. 97 k.p. nakładającego na S. P. jako pracodawcę świadectwa pracy.

Co więcej, Sąd I instancji podniósł, że biorąc pod uwagę wyrok z dnia 22 sierpnia 2012 roku należy wskazać, iż świadectwo pracy wydane powódce w dniu 1 lipca 2011 roku było nieprawidłowym świadectwem pracy, bowiem zawierało nieprawdziwe dane co do czasu zatrudnienia powódki. Świadectwo pracy uwzględniające powyższy wyrok zostało wydane powódce w styczniu 2012 roku, a więc z opóźnieniem.

Odnosząc się do tej kwestii, Sąd meriti uznał, że okoliczności te spowodowały zaistnienie krzywdy u powódki skutkującej powstaniem uszczerbku na zdrowiu. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w opinii biegłej psychiatry A. R. (2).

W związku z powyższym Sąd Rejonowy stwierdził, iż skutkuje to zaistnieniem przesłanek odpowiedzialności pozwanego pracodawcy, a tym samym prawem powódki do zadośćuczynienia.

Sąd Rejonowy powołał się również na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 1997 r., II CKN 273/97, nie publ., w którym zauważył również, że dokonując ustalenia należnego powódce zadośćuczynienia należy wskazać, iż zdrowie jest dobrem szczególnie cennym; przyjmowanie niskich kwot zadośćuczynienia w przypadkach uszkodzeń ciała prowadzi do niepożądanego deprecjacji tego dobra. W myśl art. 445 k.c. zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Kontynuując swój wywód, Sąd rejonowy oparł się na wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1962 r., 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107, wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1965 r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92 oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 1978 r., IV CR 79/78, Monitor Prawniczy - Zestawienie Tez 2001/8 str. 469. W związku z powyższym Sąd I instancji wskazał, iż wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach.

Uzasadniając powyższe Sąd meriti podniósł, że wysokość należnego powódce zadośćuczynienia winna więc stanowić odczuwalną kwotę, mającą zrehabilitować jej choćby materialnie doznane cierpienia, jednakże wysokość jej ograniczona jest z jednej strony rozmiarem cierpienia powoda, a drugiej aktualnymi stosunkami majątkowymi społeczeństwa. Ograniczeniem dla Sądu jest także wartość żądania wskazana przez powoda w pozwie.

Wedle Sądu Rejonowego przy ustaleniu należnej powódce kwoty jako kryteria czysto pomocnicze należy wziąć pod uwagę z jednej strony wysokość stwierdzonego uszczerbku na zdrowiu. Sąd I instancji zauważył, iż obecnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych dominuje pogląd, że wysokość zadośćuczynienia za uszczerbek na zdrowiu w obecnych realiach społeczno – gospodarczych nie może być ograniczony do symbolicznych kwot.

W ocenie Sądu meriti należało uznać za zasadne roszczenie o zadośćuczynienie w zakresie kwoty 10.000,00 PLN. Dodatkowo Sąd I instancji wskazał, że kwota ta jest adekwatna do rozmiaru krzywdy powódki, spełnia funkcję kompensacyjną i nie jest nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa.

Z tych wszystkich względów roszczenie w tym zakresie Sąd Rejonowy uznał za zasadne, w pozostałej zaś części jako zawyżone, a tym samym nie zasadne.

Z uwagi na przedmiot postępowania Sąd meriti zastosował art. 102 k.p.c. zwalniając powódkę od obowiązku zwrotu stronie pozwanej kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona powodowa zaskarżając wyrok w części oddalającej i zarzucając mu:

1. w zakresie oddalenia roszczenia o sprostowanie świadectwa pracy - naruszenie prawa materialnego, tj. art. 97 §2(1) Kodeksu pracy poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż brak wystąpienia przez Powódkę w terminie 7 dni od dnia otrzymania świadectwa pracy (25 stycznia 2013 r.) do pracodawcy o sprostowanie świadectwa unicestwiła jej późniejsze prawo do zgłoszenia takiego roszczenia bezpośrednio w Sądzie w dniu 2 maja 2013 r. mimo, iż termin 7-dniowy na wystąpienie do pracodawcy ma jedynie charakter porządkowy (instrukcyjny);
2. w zakresie częściowego oddalenia roszczenia o odszkodowanie ponad kwotę 2073 zł - naruszenie prawa materialnego, tj. art. 99 §1 i 2 Kodeksu pracy poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż do roszczenia Powódki ma zastosowanie ograniczenie wynikające z art. 99 §2, tj. wysokość wynagrodzenia za 6-tygodni.

3. w zakresie częściowego oddalenia roszczenia o zadośćuczynienie ponad kwotę 10 000 zł - naruszenie prawa materialnego, tj. art. 445 §1, 444 §1 k.c. w zw. z art. 300 K.p. poprzez uznanie, iż kwota 10 000 zł jest kwotą odpowiednią, gdy tymczasem biorąc pod uwagę rozmiar krzywd i cierpień psychicznych Powódki (wyrażający się w szczególności w bardzo wysokim, 10% uszczerbku na zdrowiu) uzasadniał przyznanie zadośćuczynienia we wnioskowanej kwocie 26 000 zł.

W oparciu o wyżej wymienione zarzuty profesjonalny pełnomocnik wniósł w imieniu powódki o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez:

a) podwyższenie kwoty odszkodowania zasądzonej od pozwanego S. P. na rzecz powódki W. S. (1) z 2073, 00 zł do kwoty 4683,34 zł (cztery tysiące sześćset osiemdziesiąt trzy złote, 34/100) wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 7 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty (pkt 1 a wyroku);

b) podwyższenie kwoty zadośćuczynienia zasądzonej od pozwanego na rzecz powódki z 10 000 zł do kwoty 26 000 zł (dwadzieścia sześć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami: od kwoty 10 000 zł - od dnia 7 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 16 000 zł - od dnia 23 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty;

c) sprostowanie świadectwa pracy wydanego przez pozwanego powódce poprzez zmianę dotyczącego sposobu rozwiązania stosunku pracy z porozumienia stron na wypowiedzenie przez pracodawcę lub na porozumienie stron w związku ze zmniejszeniem zatrudnienia.

Ponadto pełnomocnik powoda wniósł o względnie - uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej powództwo i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, przyznanie pełnomocnikowi powódki W. S. (1) wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną świadczoną z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w kwocie wynikającej z właściwych przepisów.

Apelację od powyższego wyroku wniosła również strona pozwana zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie punktu pierwszego (1) wyroku i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia:

a) art. 299 k.p.c w zw. z art. 302 k.p.c- poprzez przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron z ograniczeniem ww. dowodu do strony powodowej, zaniechanie przesłuchania w charakterze strony pozwanego - S. P., pomimo iż w sprawie istniały okoliczności sporne, braku wskazania okoliczności uzasadniających przesłuchanie w charakterze strony jedynie powódki.

b) art. 286 k.p.c w zw. z art. 235 § 1 k.p.c :

- poprzez zaniechanie wezwania na rozprawę biegłego sądowego z zakresu psychiatrii A. R. (2) celem ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, pomimo iż sformułowania ww. opinii nie pozwalają na dokonanie na jej podstawie stanowczych ustaleń co do zakresu ewentualnego uszczerbku na zdrowiu powódki, pozostającego w bezpośrednim związku z wydaniem niewłaściwego świadectwa pracy przez pracodawcę, braku doręczenia przedmiotowej opinii stronie pozwanej celem umożliwienia jej ustosunkowania się do jej treści,

- poprzez zaniechanie wezwania na rozprawę biegłego sądowego z zakresu neurologii B. M. (1), pomimo złożonego w tym zakresie wniosku przez pełnomocnika pozwanego.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a) art. 415 k.c w zw. z art. 445 k.c w zw. z art. 300 k.p - poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie na rzecz powódki kwoty zadośćuczynienia pieniężnego pomimo braku adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy

zaistnieniem szkody niemajątkowej u powódki a działaniem pozwanego pracodawcy polegającym na wydaniu niewłaściwego świadectwa pracy, .

b) art. 99 k.p. - poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie i zasądzenie na rzecz powódki kwoty odszkodowania w związku z niewłaściwym wydaniem jej świadectwa pracy, pomimo nieudowodnienia przez powódkę wysokości doznanej szkody z powyższego tytułu.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ww. Sądowi wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania apelacyjnego.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 14 września 2016 roku nikt się nie stawił.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Na wstępie wskazać należy , iż wyrok Sądu Rejonowego podlegał sprostowaniu w zakresie mylnego określenia w jego komparycji przedmiotu sporu. Jak wynika z treści pozwu, złożonego w dniu 7 stycznia 2013 r. zostało w nim zawarte m.in. żądanie zobowiązania pozwanego do wydania świadectwa pracy zgodnie z treścią wyroku z dnia 22 sierpnia 2013 r. W toku trwającego postępowania pozwany sporządził w dniu 9 stycznia 2013 roku świadectwo pracy, które następnie doręczył powódce w dniu 25 stycznia 2015 r. Pismem z dnia 2 maja 2013 r. (k. 38) powódka wystąpiła z żądaniem zmiany przez pozwanego świadectwa pracy w zakresie dotyczącym punktu trzeciego tj., dotyczącego sposobu rozwiązania stosunku pracy, poprzez zastąpienia zapisu co do rozwiązania stosunku pracy na mocy porozumienia stron zapisem o rozwiązaniu stosunku pracy w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę bądź w drodze porozumienia stron z powodu zmniejszenia zatrudnienia czyli z przyczyn dotyczących pracodawcy.

Redagując wyrok Sąd Rejonowy wyrok mylnie wpisał jako przedmiot sporu m.in. sprawę „o wydanie świadectwa pracy” zamiast „o sprostowanie świadectwa pracy”. Stwierdzoną w tym zakresie omyłkę pisarską jako oczywistą Sąd Okręgowy sprostował na podstawie art.350 § 1 k.p.c. (pkt. I wyroku).

Odniesienie się do złożonych przez strony apelacji należy poprzedzić stwierdzeniem, iż Sąd odwoławczy, jako instancja nie tylko kontrolna, ale także merytoryczna, powinien zbadać sprawę niezależnie od zarzutów apelacji. Zgodnie bowiem z art. 378 § 1 k.p.c. rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, a ściślej mówiąc w granicach zaskarżenia, a nie jej zarzutów. Podniesione w apelacji zarzuty nie wyznaczają granic apelacji. Podobnie jak wnioski apelacji, podlegają one tylko rozważeniu przez Sąd drugiej instancji (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1997 r., II CKN 125/97, OSNC 1997 nr 11, poz. 172, z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC 2000 nr 10, poz. 193, z dnia 27 kwietnia 2000, I CKN 648/98, LEX nr 50867).

W orzecznictwie bardzo silnie podkreśla się merytoryczny charakter postępowania apelacyjnego, co oznacza m.in., że sąd drugiej instancji nie może poprzestać na ustosunkowaniu się do zarzutów skarżącego, lecz musi - niezależnie od ich treści - dokonać ponownych, własnych ustaleń, a następnie poddać je ocenie pod kątem prawa materialnego (por. uchwała składu siedmiu sędziów - zasadę prawną - z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124). Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest zatem związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (tak też SN w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55, Prok.i Pr.-wkl. 2009/6/60, Biul.SN 2008/1/13).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy uznał w przeważającej części ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji za prawidłowe, przyjmując je za własne i jednocześnie wystarczające dla oceny czy w omawianej sprawie doszło do powstania szkody w następstwie wydania przez pozwanego pracodawcę niewłaściwego świadectwa pracy oraz czy i w jakim zakresie pozwany ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą.

Niemniej, zdaniem Sądu Okręgowego, pomimo prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, Sąd I instancji dokonał częściowo wadliwej oceny prawnej zgłoszonych przez powódkę roszczeń.

Stąd też **apelacja strony pozwanej** okazała się w przeważającej części zasadna.

W szczególności należy, zdaniem Sądu Okręgowego zgodzić się z autorem apelacji, iż zasądzając na rzecz powódki odszkodowanie w postaci zadośćuczynienia z tytułu wydania niewłaściwego świadectwa pracy, Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia prawa materialnego, tj. art. 99 k.p. jak też art. 415 k.c., w związku z art. 445 k.c. w związku z art. 300 k.p.

Konsekwencje niewydania przez pracodawcę świadectwa pracy lub wydania tego dokumentu w błędnym brzmieniu reguluje art. 99 k.p., w myśl którego pracownikowi przysługuje roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy. Odszkodowanie to przysługuje w wysokości wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy z tego powodu, nie dłuższy jednak niż 6 tygodni.

Rację ma Sąd Rejonowy twierdząc, iż artykuł 99 k.p. nie wyczerpuje odpowiedzialności odszkodowawczej pracodawcy za szkodę spowodowaną niewydaniem w terminie lub wydaniem niewłaściwego świadectwa pracy. Pracownik może bowiem ponadto na podstawie art. 471 k.c. w zw. z art. 300 k.p. dochodzić od pracodawcy naprawienia szkody wyrządzonej niewydaniem w terminie lub wydaniem niewłaściwego świadectwa pracy (art. 99 § 1 i 2 k.p.) innej niż utrata zarobków w związku z pozostawaniem bez pracy (zob. wyrok SN z 13.10.2004 r., II PK 36/04, OSNP Nr 8/2005, poz. 106). Szkada spowodowana wydaniem niewłaściwego świadectwa pracy nie musi bowiem wynikać jedynie z braku możliwości znalezienia przez pracownika pracy. Może polegać także np. na odmowie przyznania mu świadczeń z zabezpieczenia społecznego. Może również dojść do sytuacji, w której niewłaściwie wydane świadectwo pracy spowoduje wypłacenie pracownikowi nienależnego świadczenia z ubezpieczenia społecznego i wówczas zobowiązanym do naprawienia szkody będzie pracodawca, który wydał niewłaściwej treści świadectwo pracy, a nie pracownik, który otrzymał nienależne świadczenie ubezpieczeniowe (zob. wyrok SA w Białymstoku z 21.9.2000 r., III Aua 499/00, OSA Nr 3/2001, poz. 12).

W świetle powyższego, nie ulega w ocenie Sądu Okręgowego wątpliwości, wbrew twierdzeniom pozwanego, zasadność dochodzenia przez powódkę odszkodowania z tytułu opóźnienia w wypłacie zasiłku chorobowego.

Rację ma Sąd Rejonowy, iż wskutek wydania wadliwego świadectwa pracy powódce zostało wypłacone świadczenie z ZUS ze znacznym opóźnieniem. Powódka po rozwiązaniu umowy o pracę była niezdolna do pracy z powodu choroby od 6 lipca 2011 r. do 1 stycznia 2012 r., natomiast łączna kwota zasiłku za ten okres w wysokości 4 664, 76 zł została wypłacona powódce przez ZUS w dniu 2 stycznia 2013 r.

Biorąc pod uwagę poszczególne daty decyzji odmownych ZUS (k.341 - 351) oraz przyjmując, iż początek odsetek należy liczyć od dnia następnego po każdej z tych dat, przy uwzględnieniu wypłaconych powódce zasiłków wynikających z zaświadczeń ZUS (k. 339- 340), suma należnych powódce odsetek liczonych do dnia 2 stycznia 2013 r. (obliczona na podstawie programu Legalis) wynosi kwotę 711, 53 zł. Dokonane przez Sąd Okręgowy wyliczenie co do zasady potwierdza sposób wyliczenia dokonany przez pełnomocnika powódki zawartego w piśmie z dnia 1. 06 2016 r. (k. 337 – 338), zaś pojawiając się różnica wynika z mylnego przyjęcia w tym piśmie jako początku biegu odsetek daty „ 8.10.2011” zamiast prawidłowej daty 3.10.2011r.

Zasadne okazało się zatem roszczenie o odszkodowanie z powyższego tytułu w wysokości wskazanej wyżej kwoty, w pozostałym zakresie żądanie podlega oddaleniu.

Zgodzić się należy z zarzutem pozwanego co do nie udowodnienia w toku postępowania, iż nieterminowe, bądź niewłaściwe świadectwo pracy spowodowało u powódki szkodę w postaci pozbawienia jej prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Przypomnieć należy, iż na kwotę żądanego przez powódkę odszkodowania w związku z wydaniem jej niewłaściwego świadectwa pracy składały się: kwota 1.328,78 zł, z tytułu odszkodowania związanego z opóźnieniem wypłaty zasiłku chorobowego oraz kwota 3.354,56 zł z tytułu niewypłaconego zasiłku dla bezrobotnych za okres od

lutego do czerwca 2013 r. Zaznaczyć należy, iż w toku niniejszego postępowania powódka wystąpiła dodatkowo z żądaniem sprostowania świadectwa pracy w zakresie przyczyny rozwiązania stosunku pracy przez pracodawcę. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki odszkodowanie w wysokości 2.073,00 zł., ograniczając łączoną wysokość odszkodowania z tytułu w/w roszczeń do równowartości wynagrodzenia za okres 6 tygodni.

Sąd I instancji nie podał jednak okoliczności wskazujących na zasadność odszkodowania w zakresie nie wypłacenia powódce zasiłku dla bezrobotnych za sporny okres. Natomiast, jak wynika z załączonych do akt dokumentów, (...) (...) decyzją z dnia 19.02.2013 r. orzekł o uchyleniu decyzji z dnia 8.01.2013 r. o przyznaniu powódce prawa do zasiłku dla bezrobotnych od dnia 8.01.2013 r. do dnia 7.07.2013r. wobec ustalenia, iż stosunek pracy został rozwiązany za porozumieniem stron, a następnie decyzją z dnia 29.04.2013 r. postępowanie w sprawie przyznania W. S. prawa do zasiłku dla bezrobotnych zostało zawieszona, w związku ze złożonym oświadczeniem przez powódkę co do prowadzenia postępowania sądowego w przedmiocie ustalenia sposobu rozwiązania stosunku pracy (postanowienie (...) (...) z dnia 29.04.2013 r. k. 95).

W związku z brakiem wykazania przez powódkę szkody w postaci pozbawienia jej prawa do zasiłku dla bezrobotnych wskutek wydania przez pracodawcę niewłaściwego świadectwa pracy, roszczenie w tym zakresie podlegało oddaleniu.

W ocenie Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy za całkowicie nieuzasadnione należało uznać roszczenie powódki w zakresie zadośćuczynienia z tytułu doznanej przez powódkę krzywdy (rozstroju zdrowia) spowodowanej wydaniem przez pracodawcę błędnego świadectwa pracy .

Uwzględniając częściowo powództwo o zadośćuczynienie, Sąd Rejonowy w oparciu o opinie biegłej psychiatry A. R. stwierdził, iż powódka po zatrudnieniu w przedsiębiorstwie pozwanego była leczona na bóle głowy, depresja, stale płakała, korzystała z pomocy psychologa, nie mogła poradzić sobie z emocjami, stanami podenerwowania, stale płakała, czuła się wykorzystana, oszukana poniżana, miała problemy z pamięcią, z koncentracją, ze snem. U powódki stwierdzono reaktywny zespół depresyjno – lękowy o nasileniu znacznym, pozostający w związku z zaistniałą sytuacją w miejscu pracy oraz nasilony w związku z jej dalszymi konsekwencjami związanymi z błędnym wydaniem świadectwa pracy. Powyższe schorzenie spowodowało u powódki 10 % uszczerbku na zdrowiu

Powołując się na zasady odpowiedzialności pozwanego wynikające z art 415 k.c., art. 445 § 1 k.c. w związku z art. 444 § 1 k.c, w związku z art. 300 k.p., Sąd Rejonowy przyjął, iż bezprawność pracodawcy w analizowanej sprawie wynika z naruszenia przez niego art. 97 k.p., bowiem wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi pracodawca nie wydał powódce prawidłowego świadectwa pracy. Świadectwo pracy wydane powódce w dniu 1 lipca 2011 roku nie było prawidłowe w zakresie okresu trwania zatrudnienia. Dopiero na skutek wyroku z dnia 22 sierpnia 2012 r, wydanego w sprawie IV P 68/12, pozwany wydał powódce świadectwo pracy w styczniu 2013 r. a więc z opóźnieniem.

Oceniając zasadność roszczenia o zadośćuczynienie mającego swoje źródło w przepisach art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c Sąd Rejonowy całkowicie pominął jednak treść art. 361§ 1 k.c., zgodnie z którym zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania.

Podnieść należy, iż poszkodowany może domagać się naprawienia szkody niemajątkowej (krzywdy) jedynie wtedy, gdy przewidują to wyraźnie przepisy, jak ma to miejsce w przypadkach określonych w art. 445 § 1 w związku z art. 444 KC, art. 445 § 2 KC i art. 448 KC.

W kodeksie cywilnym nie ma przepisu przewidującego możliwość zasądzenia zadośćuczynienia za ujemne odczucia czy też roztrój zdrowia pracownika związane z wydaniem wadliwego świadectwa pracy lub wydanie świadectwa z opóźnieniem.

Zgodzić się należy z zarzutem pozwanego, iż wymienione unormowania nie mają w przedmiotowej sprawie zastosowania, gdyż nie zostały spełnione wskazane w nich przesłanki, w tym co do istnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zaistnieniem szkody niemajątkowej u powódki a działaniem pozwanego pracodawcy polegającym na wydaniu niewłaściwego świadectwa pracy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że związek przyczynowy jest kategorią obiektywną i należy go pojmować jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego "przyczyną" ze zjawiskiem określonym jako "skutek". Ustawodawca wprowadzając w art. 361 § 1 KC dla potrzeb odpowiedzialności cywilnej ograniczenie odpowiedzialności tylko za normalne (typowe, występujące zazwyczaj) następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynikła, nie wprowadza pojęcia związku przyczynowego w rozumieniu prawnym, odmiennego od istniejącego w rzeczywistości. Ogranicza tylko odpowiedzialność do wskazanych w przepisie normalnych (adekwatnych) następst. Istnienie związku przyczynowego jako zjawiska obiektywnego jest determinowane określonymi okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy i dlatego istnienie związku przyczynowego bada się w okolicznościach faktycznych określonej sprawy (zob. m.in. wyroki: z dnia 8 grudnia 2005 r., III CK 298/05; z dnia 20 maja 2004 r., IV CK 395/03). Istota regulacji art. 361 § 1 KC pozwala więc na przyjęcie odpowiedzialności sprawcy szkody na podstawie przepisów Kodeksu Cywilnego tylko za typowe, a więc normalne skutki jego bezprawnych zachowań, a nie za wszelkie możliwe ich następstwa. Anormalne jest następstwo, gdy do niego doszło tylko wskutek nadzwyczajnego zbiegu okoliczności, którego przeciętnie nikt nie bierze pod uwagę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2003 r., V CKN 1640/00), np. ustrojowej predyspozycji do nienormalnej reakcji na bodźce zewnętrzne (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 1972 r., I PR 186/72, OSN 1973, poz. 46).

W wyroku z dnia 6 kwietnia 2011 r., ICSK 475/10 Sąd Najwyższy stwierdził, iż rozstrój zdrowia psychicznego pracownika nie jest normalnym następstwem niesłusznego zwolnienia z pracy lub wydania krzywdzącej go opinii.

Również w wyroku z dnia z 6 października 1998 r., I PKN 376/98, (OSNP Nr 22/1999, poz. 715) Sąd Najwyższy wskazał, że określenie w świadectwie pracy trybu rozwiązania stosunku pracy, który został następnie uznany przez sąd pracy za niezgodny prawem, nie uzasadnia roszczenia o odszkodowanie z art. 415 KC ani o zadośćuczynienie z art. 448 KC, lecz jedynie domaganie się przez pracownika zmiany świadectwa pracy lub zryczałtowanego odszkodowania z art. 99 § 1 i 2 KP.

W przedmiotowej sprawie, jak wynika z niespornych okoliczności, zatrudnienie powódki u pozwanego nastąpiło w wyniku skierowania jej przez Powiatowy Urząd Pracy w O. na mocy umowy pozwanego z Urzędem z dnia 16 maja 2011r. dotyczącej zatrudnienia pracowników w ramach prac interwencyjnych. W dniu 30 czerwca 2011 roku powódka W. S. (1) wystąpiła do pracodawcy z pismem o zwolnienie jej z pracy z powodu trudności związanych z dojazdem do miejsca pracy.

W świadectwie wystawionym w dniu 1 lipca 2011 r. pracodawca wskazał okres zatrudnienia powódki od 1 czerwca 2011 r. do 30 czerwca 2011 r. a w kolejnym świadectwie (z 2.07.2011r.) wskazał okres od 1 czerwca 2011 r. do 1 lipca 2011 r.

Na skutek złożonego przez W. S. pozwu o ustalenie istnienia stosunku pracy Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie IVP 68/12 wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2012 r. ustalił, iż powódka była zatrudniona u pozwanego w okresie od 19 maja 2011 r. do 5 lipca 2011 r.

W sprawie IVU 279/11 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. wyrokiem z dnia 7 listopada 2012 r. przyznał W. S. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 6 lipca 2011 r. do 15 sierpnia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił powódce należną kwotę zasiłku w dniu 2 stycznia 2013 r.

Pismem z dnia 9 listopada 2012 r. powódka wezwała pozwanego do wydania jej świadectwa pracy zgodnie z wyrokiem Sądu z dnia 22 sierpnia 2012 r.

Pozwany sporządził świadectwo pracy zgodnie z treścią wyroku w dniu 9 stycznia 2013 r., które zostało doręczone powódce w dniu 25 stycznia 2013 r.

Wydanie przez pracodawcę niewłaściwego świadectwa pracy co do okresu trwania umowy o pracę, miało swoje konsekwencje w postaci odmowy przez ZUS wypłaty powódce zasiłku chorobowego, pomimo, iż stała się ona niezdolna do pracy z dniem 6 lipca 2011 r. oraz konieczności wszczęcia przez powódkę postępowania o ustalenie rzeczywistego

okresu zatrudnienia, a następnie - wobec odmowy przyznania jej przez ZUS zasiłku chorobowego, wniesienia odwołania do sądu.

Na podstawie opinii biegłej psychiatry Sąd ustalił, iż u powódki stwierdzono reaktywny zespół depresyjny – lękowy o nasileniu znacznym, pozostający w związku z zaistniałą sytuacją w miejscu pracy oraz nasilony w związku z jej dalszymi konsekwencjami związanymi z błędnym wydaniem świadectwa pracy. Według biegłej cierpienie psychiczne powódki jest znaczne i polega na wystąpieniu niepokoju, lęków, bezsenności, chorobowego poczucia niskiej wartości, poczucia krzywdy oraz znacznych ograniczeń w sferze poznawczej (osłabienie koncentracji i pamięci niewspółmierne do wieku). Poziom objawów jest chorobowy, długotrwały, przekracza poziom zwykłej reakcji adaptacyjnej.

Obecnie powódka posiada orzeczenie o zaliczaniu jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (orzeczenie (...) w O. z dnia 13.10.2015r. k- 353)

Mając na uwadze powołane wyżej rozważania prawne i odnosząc je do realiów niniejszej sprawy, należy w ocenie Sądu Okręgowego stwierdzić, iż występujący u powódki rozstrój zdrowia, opisany w opinii biegłej psychiatry nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z wydaniem przez pozwanego niewłaściwego świadectwa pracy, czy też opóźnionego jego wydania. Według doświadczenia życiowego, nie doznaje nasilonego chorobowego rozstroju zdrowia człowiek, któremu pracodawca wydał błędne świadectwo pracy, po przepracowaniu nie pełnych dwóch miesięcy. Zwłaszcza gdy, jak to miało miejsce w omawianej sprawie, powódka skutecznie na drodze sądowej uzyskała potwierdzenie rzeczywistego okresu pracy jak też należnego jej prawa do zasiłku chorobowego. Jeżeli jednak w przedmiotowej sprawie sytuacja taka wystąpiła – jak to ustala Sąd Rejonowy – to tak opisywane następstwo działania pracodawcy, należy uznać za anormalne, nietypowe, a za takie następstwo – w myśl powołanego wyżej art. 361§ 1 K C – zobowiązany do odszkodowania nie ponosi odpowiedzialności.

Wbrew zatem stanowisku Sądu Rejonowego, w ocenie Sądu Okręgowego, powództwo również w tym zakresie podlegało oddaleniu.

Z przyczyn wyżej wskazanych Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie „1” podpunkt „a” i „b” w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 711, 53 zł. ustawowymi odsetkami od dnia 7 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty orz oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt. II wyroku).

Odnosząc się do apelacji strony powodowej, w ocenie Sądu Okręgowego, należy stwierdzić, iż wszystkie zawarte w niej zarzuty okazały się chybione.

Kwestionując rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w zakresie oddalenia żądania sprostowania świadectwa pracy, oraz powołując w związku z tym zarzut naruszenie prawa materialnego, tj. art. 97 §2 (1) kodeksu pracy, apelujący wniósł jednocześnie o sprostowanie świadectwa pracy wydanego przez pozwanego powódce, poprzez zmianę zapisu co do sposobu rozwiązania stosunku pracy z porozumienia stron na wypowiedzenie przez pracodawcę lub na porozumienie stron w związku ze zmniejszeniem zatrudnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie tak sformułowanego żądania, w świetle okoliczności sprawy oraz właściwej wykładni mających zastosowanie przepisów prawa, jest prawidłowe.

Zgodzić należy się z Sądem Rejonowym, że powódka nie zachowała terminu do złożenia wniosku o sprostowanie świadectwa pracy, a zatem roszczenie powódki jako spóźnione podlegało oddaleniu, bez analizy ewentualnej merytorycznej jego zasadności.

Zasady wydawania świadectwa pracy oraz procedurę mającą na celu jego sprostowanie określa art. 97 k.p. Przepis ten w § 2 1 wskazuje, że pracownik może w ciągu 7 dni od otrzymania świadectwa pracy wystąpić z wnioskiem do pracodawcy o sprostowanie świadectwa. W razie nieuwzględnienia wniosku pracownikowi przysługuje, w ciągu 7 dni od zawiadomienia o odmowie sprostowania świadectwa pracy, prawo wystąpienia z żądaniem jego sprostowania do sądu pracy. Terminy przewidziane w art. 97 § 2 1 k.p. są terminami prawa materialnego, stąd oddala się powództwo,

gdy pozew został wniesiony po upływie terminów określonych w tym przepisie, jeżeli ich nie przywrócono (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2009 r. II PK 156/09).

Sąd pracy, rozpatrując powództwo pracownika o sprostowanie świadectwa pracy, bada, czy pracownik dochował zarówno terminu do wystąpienia z wnioskiem do pracodawcy o sprostowanie świadectwa pracy, jak i czy dochował terminu do wystąpienia z powództwem przeciwko pracodawcy o sprostowanie świadectwa pracy. Ustawodawca nie różnicuje charakteru prawnego i skutków upływu tych terminów. Sąd pracy nie może uwzględnić powództwa pracownika przeciwko pracodawcy o sprostowanie świadectwa pracy, jeżeli pracownik dochował wprawdzie terminu do wystąpienia z powództwem, ale uchybił terminowi do wystąpienia z wnioskiem do pracodawcy, chyba że zachodzą przesłanki uzasadniające przywrócenie uchybionego terminu (komentarz do art. 97 Kodeksu pracy, Jacek Skoczyński, publ.: LEX, 2011; Tytuł: Kodeks pracy. Komentarz. Wydanie: VI, Autorzy: Florek L. (red.), Celeda R., Gonera K., Goździewicz G., Hintz A., Kijowski A., Pisarczyk Ł.M., Skoczyński J., Wagner B., Zieliński T.)

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że świadectwo pracy zmienione w swej treści zgodnie z wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2012 r. zostało sporządzone przez pracodawcę w dniu 9 stycznia 2013 r. i doręczone powódce w dniu 25 stycznia 2013 r. Pozew w niniejszej sprawie został złożony w dniu 7 stycznia 2013 r. i obejmował m.in. żądanie zobowiązania pozwanego do wydania świadectwa pracy zgodnie z treścią wyroku z dnia 22 sierpnia 2013 r. W toku trwającego postępowania pismem z dnia 2 maja 2013 r. (k. 38) powódka wystąpiła z żądaniem zmiany przez pozwanego świadectwa pracy w zakresie dotyczącym punktu trzeciego tj., sposobu rozwiązania stosunku pracy, poprzez zastąpienie zapisu co do rozwiązania stosunku pracy na mocy porozumienia stron zapisem o rozwiązaniu stosunku pracy w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę bądź w drodze porozumienia stron z powodu zmniejszenia zatrudnienia, czyli z przyczyn dotyczących pracodawcy. Uzasadniając żądanie powódka wyjaśniła m.in., iż z uwagi na zawarty w świadectwie pracy zapis co do sposobu rozwiązania stosunku pracy nie może uzyskać zasiłku dla bezrobotnych .

Powódka nie wystąpiła zatem w przepisany terminie do pracodawcy o sprostowanie świadectwa pracy, a roszczenie w tym zakresie skierowane bezpośrednio do sądu złożyła po upływie ponad 3 miesięcy od doręczenia świadectwa. Z treści świadectwa pracy znajdującego się w aktach osobowych powódki wynika, iż została ona pouczona o trybie i terminie właściwym dla żądania sprostowania świadectwa pracy.

Wprawdzie przepis art. 265 § 1 k.p. dopuszcza możliwość przywrócenia terminów określonych w cytowanym powyżej przepisie, to jednak możliwość tę uzależnia od braku winy ze strony pracownika w jego przekroczeniu. Jak wynika ze sformułowania art. 265 § 1 k.p., o dopuszczalności przywrócenia terminu decyduje brak winy pracownika w uchybieniu terminu. Jednak wymieniony przepis nie wskazuje, o jaką postać winy chodzi. W związku z tym należy przyjąć, że wchodzi w rachubę zarówno wina umyślna, jak i nieumyślna, a skoro tak, to nawet opieszałość strony bądź jej lekkie niedbalstwo mogą być traktowane jako przejaw jej winy. O istnieniu winy lub jej braku należy wnioskować na podstawie całokształtu okoliczności sprawy, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony należycie dbającej o swoje interesy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.01.2002 r., I PKN 798/00, LEX nr 558280).

Powódka w postępowaniu przed S. I instancji nie występowała z wnioskiem o przywrócenie terminów o których wyżej mowa, natomiast w ocenie Sądu Okręgowego przywołane przez powódkę okoliczności które skłoniły ją do wystąpienia z żądaniem sprostowania świadectwa pracy, w żadnej mierze nie mogą być rozpatrywane w kategoriach przyczyn usprawiedliwiających opóźnienie. Powódka od zakończenia świadczenia pracy na rzecz pozwanego kwestionował dane zawarte w świadectwie pracy w zakresie okresu zatrudnienia w drodze odrębnego powództwa o ustalenia. Nie kwestionowała wcześniej samego sposobu rozwiązania stosunku pracy określonego jako za porozumieniem stron. Takiego sposobu rozwiązania stosunku pracy nie kwestionowała także po otrzymaniu zmienionego świadectwa w dniu 25 stycznia 2013 r. Jej stanowisko w tym zakresie uległo zmianie wyłącznie w związku z wymogami stawianymi osobom ubiegającym się o prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Konkludując, zdaniem Sądu Okręgowego, powódka nie uprawdopodobnia, iż uchybienie wskazanego terminu nastąpiło bez jego winy. A zatem brak było podstaw do przywrócenia terminu w świetle art. 265 k.p.

W sytuacji wniesienia powództwa o sprostowanie świadectwa pracy po upływie zakreślonych przepisami prawa terminów powództwo podlegało oddaleniu bez konieczności badania merytorycznej jego zasadności - czy było uzasadnione, czy też nie. Upływ powyższych terminów ma bowiem ten skutek, że wygasa prawo pracownika do dochodzenia sprostowania świadectwa pracy na drodze sądowej, co skutkuje oddaleniem powództwa

Mając na uwadze wyrażone wcześniej przez Sąd Okręgowy stanowisko co do oceny zaskarżonego wyroku, w świetle zarzutów sformułowanych w apelacji strony pozwanej w odniesieniu do roszczeń odszkodowawczych, w tym odszkodowania z tytułu opóźnienia w wypłacie zasiłku chorobowego oraz z tytułu braku wypłaty zasiłku dla bezrobotnych, jak też w kwestii zasadności roszczenia o zadośćuczynienie opartego na podstawie art. 445 §1, 444§ 1 k.c w zw. z art. 300 k.p wynikających z wydania niewłaściwego świadectwa pracy, odnoszenie się do pozostałych zarzutów apelacji powódki stało się bezprzedmiotowe.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powódki, jako bezzasadną.

Mając na uwadze wynik postępowania apelacyjnego i w jego efekcie przyjęcie, iż powódka wygrała proces w nieznacznej części, Sąd Okręgowy z uwagi na trudną sytuację majątkową powódki, w tym braku jakichkolwiek źródeł dochodu, postanowił stosując art.102 k.p.c. , o nieobciążaniu jej kosztami sądowymi za pierwszą instancją, przejmując je na rachunek Skarb Państwa - zmieniając tym samym punkt „4’ i”5” zaskarżonego wyroku .

Z tych samych względów Sąd Okręgowy nie obciążył powódki kosztami postępowania apelacyjnego.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz powódki o rozstrzygnięto na podstawie § 2 w zw. § 6 ust.5, § 11 ust. 1 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490 z późn. zm.).